

Jordens virkelige Værdi. Der staar i Lovforslaget, at Erstatning for den eksproprierede Jord skal bestemmes efter Jordværdien under Hensyn til den Kulturtilstand, hvori Jorden befinder sig. Jeg vil dog tro, at det vil være rimeligt at gennemføre en Erstatningsregel som den, her er Tale om. Hvad er det, der staar i de Bestemmelser, hvorefter Jorden ansættes til Jordværdi? Der staar, at Jordværdien skal ansættes for den paagældende Ejendom, som om Jorden hører til en middelstor Bondegaard i middelgod Kultur. Naar nu Ekspropriationsbestemmelsen her ikke gælder overfor de mindre Ejendomme, altsaa ikke overfor Jord, der ligger under middelstore Bøndergaarde, men kun overfor de store Bøndergaarde — og enhver ved, at Handelspriserne paa Jord ligger over Priserne paa den Jord, som tilhører middelstore Bøndergaarde, naar Talen er om Jord, der tilhører Husmandsbrug, men at Prisen paa den anden Side, hvis Jorden tilhører Ejendomme, der er større end de middelstore Bøndergaarde, er under den Pris —, saa vil det sige, at i Almindelighed vil den Pris, som bliver udbetalt efter disse Regler, ligge over den paagældende Jords Værdi i Handel og Vandel, for saa vidt Jordværdien svarer til den virkelige Værdi, hvad den skal efter Lovens Bestemmelser. Naar der saa endvidere tages Hensyn til Jordens Kulturtilstand — hvis denne ligger over Middeltilstanden, ydes der ekstra Erstatning —, forekommer det mig, at den Bestemmelse, her er foreslaaet, er fuldkommen forsvarlig og retfærdig.

Det ærede Medlem udtalte, at i den Tid, vi nu er inde i, i hvilken der er ikke saa ganske faa Vanskeligheder for Landbruget, vil der sikkert komme Jord nok frem til rimelig Pris til Oprettelse af Husmandsbrug. Men hvis man ser paa de Erfaringer, der hidtil er gjort, vil man i alt Fald finde, at den Pris, der er betalt for Jord til Oprettelse af Husmandsbrug, ligger betydeligt over den Værdi, hvortil Jorden er sat i Skat. Den Jord, der er indkøbt til Supplering af Lensjorden for at faa tilstrækkelig Jord til kvalificerede Ansøgere efter denne Lov, er indkøbt til Priser, der gennemsnitlig ligger 2 000—3 000 Kr. over Jordværdien; dette gælder hvert eneste Brug, der er oprettet, kun et enkelt Aar har man været nede paa ca. 1 800 Kr. over Jordværdien for et saadant Brug. Det viser, at den Pris, man maa betale, ligger ganske betydeligt over Jordværdien, saa hvis man vil oprette Brug ved Køb af Jord, maa enten Staten betale 2 000—3 000

Kr. for hvert Brug, der oprettes efter denne Lovs Principper, eller ogsaa maa man paaføre den paagældende Husmand en Udgift, der ligger 2 000—3 000 Kr. over, hvad Jorden virkelig er værd. Da jeg mener, at begge Resultater vil være uforsvarlige, naar Staten vil fremme Udstykning af Jord, er det nødvendigt at have en Ekspropriationsbestemmelse. Den Lensjord, der har været stillet til Raadighed til Udstykning, er snart opbrugt, idet der, naar man har udstykket i 1927, er opbrugt $\frac{3}{6}$, saa at der kun er $\frac{1}{6}$ tilbage — Præstegaardsjorden kan man vanskeligt faa nogen Opgørelse over, men saadant noget som $\frac{3}{5}$ er opbrugt og kun $\frac{2}{5}$ tilbage; det vil altsaa sige, at al den Jord, der har været stillet til Raadighed, vil være opbrugt i Løbet af ganske kort Tid, og saa vil man selvfølgelig staa overfor større Ønsker og Krav om Jord, end man tidligere har mødt, i alt Fald i de senere Aar, og en saadan stærk Efterspørgsel vil betyde en Prisstigning af Jorden eller i det mindste en Opretholdelse af de tidligere høje Priser, hvor man ellers vilde have faaet en Nedgang, og det finder jeg uforsvarligt, naar man vil tage Hensyn til Statens Ønsker og Statens Behov, lige saa vel som man vil tage Hensyn til de Husmænd, der skal drive og dyrke denne Jord i Fremtiden.

Det ærede Medlem gør gældende, at naar man vil gennemføre en Ekspropriationsbestemmelse her, maa man give fuld Værdi for Jorden, thi der staar i Grundloven, at man ikke kan gennemføre en Ekspropriation, uden at Almenvellet kræver det. Jeg vil dog mene, at Almenvellet kræver Oprettelse af Husmandsbrug. Hvis det ikke er Almenvellet, der stiller Krav i saadanne Forhold, gad jeg nok vide, hvad det saa skulde være. Er det ikke noget, som Samfundet har Pligt til, at skaffe Befolkningen Adgang til at faa sig et Erhverv eller i alt Fald Adgang til at faa Arbejde, saa forstaar jeg ikke, paa hvilke Omraader man kan sige, at Almenvellet stiller Krav.

Det ærede 2det Medlem for 5te Kreds (Jensen [Aale]) rettede en Forespørgsel til mig angaaende Bestemmelsen i Lovforslagets § 3, hvor der staar, at Staten skal have Forkøbsret til Ejendomme med over 8 Tdr. Hartkorn eller mindst 40 ha, som søges sat til Tvangsauktion. Det ærede Medlem spurgte, om jeg ikke vilde være med til, at man gik længere ned end den Grænse, som er fastsat i § 3. Jeg skal for mit Vedkommende udtale, at det har